

doende vertrok Hij. Daarna wilde ik weer dat Hij zou binnenkomen. Toen Hij aanklopte, wilde ik Hem toch weer niet open-
doen. Maar Hij was sterker dan ik, Hij sprak over niets dan
vrijmachtige liefde, goedheid en erbarming. Kort en goed: of
ik wilde of niet, Hij is mij te sterk geworden en heeft mij over-
mocht. Hij heeft mij, of ik wilde of niet, het hart ontstolen door
Zijn almachtige liefde; ik was het kwijt, ik weet zelf niet hoe.
Toen greep ik Hem vast en riep: „Gij zijt voor eeuwig mijn
Heiland en ik ben Uw eigendom!” En het was uit met mijn
verzet en — — met mijn nood! Amen.

III. VOOR AL MIJN ZONDEN.

Verleden week hebben wij gesproken over de beteekenis van
het zichzelf verliezen en het eigendom van Jezus Christus zijn,
beide in leven en in sterven.

Wanneer wij van harte zeggen mogen: „Ik ben niet meer mijn
eigen meester!” hoe gelukkig, voor eeuwig gelukkig zijn wij
dan, temidden van alle tegenspoed! Hoe blijft onze innerlijke
rust onaangetast temidden van alle levensonrust! Ja, dan blijft
er vreugde in onze ziel bij alle droefenis. Zoo echt, zoo sterk,
zoo nuchter. Dan ligt het leven niet stil, neen, hoewel wij vaak
klagen moeten:

Mitten wir im Leben sind
Von dem Tod umfassen.
Wen suchen wir, der Hülfe thu',
Dass wir Gnad' erlangen?

het Leven laat er op volgen:

Das bist Du, Herr, alleine!

Neen, al moet het Leven ook worstelen met de dood, het delft
niet voorgoed het onderspit, steeds richt het zich weer op!

Wat heeft de arme wereld aan te bieden?

Achter alle klatergoud en pracht is lijden verborgen, achter
alle uiterlijke vroolijkheid koestert de ziel geen blijde ver-
wachting maar angst der hel.

Wanneer wij echter het eigendom van Jezus Christus zijn, mo-
gen wij aangaande dit en het toekomstig leven zeggen: „De
snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja, een schoone
erfenis is mij geworden” (Ps. 16 : 6).

De duivel moge vele barricades voor ons opwerpen, toch bre-
ken wij er door, want de genade van Christus, door welke wij
geroepen zijn, is machtiger dan alle tegenstand.

Ja, koning Jezus zal ondanks tegenwerking zijn Rijk heerlijk openbaren, zelfs zóó, dat door deze tegenstand de heerlijkheid van zijn Rijk nóg grooter wordt.

De duivel moge ons de hemel vaak betwisten, nooit zullen wij de heerlijkheid, waartoe wij uit genade geboren en wedergeboren zijn, verliezen.

Want Een heeft alles op Zijn rekening genomen en Hij brengt ons in de hemel. Ja, het staat vast, dat noch honger, noch zwaard, noch naaktheid, noch vervolging, noch zonde, noch droefenis, noch tegenspoed en lijden, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.

Gij hebt er niets, maar dan ook niets, toe bijgedragen dat gij zijt geboren. Evenzoo: gij hebt er niets, maar dan ook niets, toe bijgedragen dat ge zalig wordt.

Wat gij meent daartoe bijgedragen te hebben is goed voor de hel, om uw oordeel te verzwaren.

Daartegenover staat zoo vast als een rots: Vergeving van alle zonden! Het ligt verankerd in dit Woord: „Vader, Gij hebt Mij dezelve gegeven, zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven” (Joh. 17 : 6).

Nu komt Hij, de getrouwe Voorspraak, nu zorgt Hij voor zijn eigendom, nu weidt Hij zijn schapen, als een herder die weet waar het groene gras te vinden is. Hij weidt zijn kudde als een machtige Herder, die Zijn leven overheeft voor Zijn schapen. Vertoont zich een verscheurende leeuw, dan zegt Hij: „Die zal ik!” Hij waakt over Zijn schapen om als een onoverwinnelijk Koning Zijn duur gekocht eigendom te beveiligen met de macht en almacht, die de Vader Hem, den Middelaar, gegeven heeft. Kinderen, kinderen, haast u toch om uws levens wil! Verlies uzelf, verlies uzelf meer en meer bij aanvang en voortgang, opdat gij moogt worden ingeplant in Christus door een oprecht geloof! Gij zult een rijkdom ontvangen, die de wereld u niet geven kan: Gij ontvangt Christus tot een Broeder die u trouw blijft, God tot een Vader, de engelen tot trouwe vrienden, de hemel tot hemel, het paradijs tot eeuwige woning, en voor de levensweg een zakgeld, waar gij heel goed mee kunt uitkomen.

Want dit geld is geslagen naar de beeltenis van den Koning der Koningen en het is gangbaar op aarde, in de hemel en in de hell!

Laten wij nu eens nauwkeurig nagaan welke redenen de leerling,

die de catechismus geleerd heeft, aangeeft waarom hij in leven en sterven het eigendom, het eeuwige eigendom, van Jezus Christus is, en op welke wijze hij daarvan verzekerd is.

Wij behandelen dan weer de eerste vraag en het eerste antwoord van onze Catechismus en wij bezien deze parel van groote waarde vanuit een andere gezichtshoek.

De leerling zegt: Hij heeft met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle geweld des duivels verlost, en bewaart mij alzoo, dat, zonder de wil mijns hemelschen Vaders, geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat alle ding tot mijn zaligheid dienen moet. De leerling zegt: ik ben niet meer mijn eigen meester. Vroeger lag hij gekerkerd in de vreeselijke gevangenis van duivel, dood en zonde. Hij meende dat hij vrij was en hij was ook vrij, in zooverre, als God hem in rechtvaardige toorn losgelaten had. Hij moest maar zien hoe hij het klaarde met Gods gebod en Gods wet. Nu zegt hij echter: „God heeft mij gered van mijzelf, ik ben niet meer mijn eigen meester!” Een mensch, die voortleeft voor eigen rekening en zelf maar moet zien hoe hij er zich doorheenslaat, is een ongelukkige stumper. Doch nu is de leerling een knecht van God geworden. Vroeger was hij een slaaf van de zonde en van zijn eigen begeerten, nu heeft de hemel hem verlost en als een vrijgemaakte heengezonden. Zoodra hij vrijgelaten werd, heeft hij op het veld zijn Boas gevonden en is voor eeuwig met hem getrouwd. Nu wil hij zijn leven lang niet meer vrij zijn, neen, hij wil zijn en blijven: los van zichzelf, zoodat hij zichzelf met zijn arbeid, hart, gezindheid, wil, gedachten en wegen verloren heeft, en niets anders meer is dan dienstknecht van den Heere Jezus Christus.

Hij heeft zichzelf geheel en al overgegeven aan Christus en heeft dezen Koning de eed op het vaandel gezworen, een eed die hem nimmer berouwen zal.

Van nu aan gaat hij vol vreugde door bezaaide en onbezaaide landen, het Lam volgt hij na waar het ook heengaat. En het Lam, dat weet hij, staat voor alles in; waar het Lam vertoeft, vertoeft hij ook. — —

De leerling spreekt echter ook van zonden. Hij heeft daarmede niet op het oog monniken- of nonnenzonden, zonden tegen het zevende gebod, onkuischheid, maar hij doelt op zonden tegen alle geboden Gods.

Voor Gods gericht heeft hij zich schuldig bevonden aan de overtreding van al deze geboden.

Zonden zijn daden, daden tegen Gods gebod, tegen Zijn wet. Op zichzelf beschouwd zijn al onze daden aan elkander gelijk, op zichzelf beschouwd zijn zij goed noch kwaad. Maar wat zou de mensch, nadat hij God, zijn Leven, heeft losgelaten, anders kunnen doen dan zondigen? Hij is uit het Beeld, uit de genade Gods uitgevallen, en al had hij zijn leven lang niets anders dan goed gedaan, niets dan lofwaardige dingen, zoodat hij met den rijken jongeling kon zeggen: „Dit alles heb ik gehouden” — dan nõg is alles wat hij onderhouden heeft, al zijn doen, zijn goede werken, zijn lofwaardige levenshouding, zonde voor God. Want hij is niet in Gods genade, hij is niet met God verzoend.

Trouwens, hoe is het eigenlijk gesteld met alle deugden, al het lofwaardige dat de wereld, ook de zoogenaamde Christelijke wereld, ons als zoodanig aanbiedt?

Alle gedachten en daden van de mensch zijn van a tot z anti-christelijk en vijandschap tegen God, tenzij men door een oprecht geloof in Christus is ingeplant.

Zonder Christus deugt de bron niet. De duivel kan ook vroom zijn, veel vromer dan de vromen Gods. —

Tot de zonden, waarvan de leerling spreekt, behooren in de eerste plaats de zonden tegen de eerste tafel der wet en daarna de zonden tegen de tweede tafel.

Het begint zoo, dat het geweten de mensch gaat aanklagen over dingen, waarvoor zelfs een hond de stok vreest, bijvoorbeeld wanneer hij gestolen heeft; of wanneer hij onkuisch geweest is; of wanneer hij onkuisch is en perversiteiten pleegt, die zelfs door het vee niet geduld worden (zooals de natuurlijke historie ons leert).

Maar antwoordt nu eens, jongeman, jonge dochter, is *dit* u ooit tot zonde geworden, dat ge een leven leidt zonder aan God te denken? Dat ge Hem de eer niet hebt gegeven, en nimmer geworsteld hebt om Hem als uw verzoenden God en Vader te ontvangen?

Wat is het verzet in de mensch toch sterk. Als hij tot bekeering geroepen wordt, dan meent hij dat hij naar de hel moet. Als hij tot de genade wordt geroepen, dan krijgt hij het gevoel alsof de galg voor hem klaar staat. Roept men hem op tot het hemelsche leven, dan denkt hij: o, dat wil zeggen „zuur kijken”. Wanneer men met deze dingen tot hem komt, begint hij meestal te huilen. Ik vraag u: „deze rebellie tegen de genade, is zij u ooit tot zonde geworden?” Het werd Paulus tot zonde, dat hij

de gemeente Gods vervolgd had, daarom noemt hij zich de voornaamste der zondaren.

Welnu, al dit zich verzetten tegen de genade, al dat verdraaien van Gods wegen, waardoor men God voor den duivel en den duivel voor God houdt, al dat zich vastklampen aan zijn eigen leven om toch vooral niet te drijven op genade, in één woord: die vervloekte huichelarij, dat men hoort van vergeving der zonden en toch zijn begeerten aan de hand houdt en de stijve nek niet buigt onder Gods gebod, werd u dat ooit tot zonde??

De geloovige, die ons de Catechismus gaf, dacht: „Wanneer gij een kind van het Verbond zijt — daar hebt ge de Catechismus! — wanneer gij een kind van het Verbond zijt, dan komt gij tot boete, en wanneer gij tot boete komt, zult gij wel ondervinden wat het zeggen wil: neer te liggen in zonde en overtreding. Dan wordt alles zonde. Als de leerling zegt: „voor al mijn zonden” bedoelt hij: „voor al mijn daden, de goede en de kwade, voor al mijn gedachten, voor mijn geheele leven, voor mijn geheele levensweg.”

Dit alles wordt hem tot zonde, hij houdt niet één goed haar meer over, niets goeds, volstrekt niets goeds blijft meer aan zijn leven over.

Dat verstaat hij onder „zonden”.

Hij voegt er echter bij, dat hij die zonden gedaan heeft, hij had ze, ze drukten op hem, toen was Gods hand zwaar op hem dag en nacht, zoodat zijn sap werd veranderd in zomerdroogte.

Hij zegt: „ik heb die zonden begaan, en ik doe ze nog steeds; ik haat de zonden wel, maar ik doe toch, wat ik niet wil, in mijn hart leefde een angst, die zelfs de veroordeelden in de hel niet kennen, en die angst is ook nu nog aanwezig”.

Maar hij weet ook, dat heeft hij geleerd en ondervonden, toen hij voor het gericht Gods werd vrijgesproken, dat hij, ook al probeert hij alles om voor God en menschen een goed geweten te hebben, zijn leven lang niet beter wordt.

Toen de kwijting plaats vond heeft hij er voor eeuwig van afgezien, om later ook maar iets terug te betalen, om het weer goed of beter te maken, om zodoende uit dankbaarheid eenigermate te vergoeden de geweldige en onbetaalbare som, die voor hem werd uitgegeven. Hij stond voor het gericht als rebel tegen God, als onheiliger van de naam Gods, als rustverstoorder en sabbathschender, als ongehoorzame, als echtbreker, dief en moordenaar, als een mensch vol kwade lusten.

Hij is vrijgesproken, maar hij blijft zijn leven lang een schuldenaar, zijn leven lang een zondaar.

Ik zeg: dat heeft hij ervaren toen de kwijting plaats vond. Hij belijdt dat hij zonden gehad heeft en dat hij zonden zal hebben. Hij noemt hen „mijn zonden”. Ja, wat hebt gij er aan of ge alleen maar hóórt van vergeving der zonden, en dit antwoord alleen maar kunt opzeggen?

Gelukkig kind, gelukkige volwassene echter, wanneer het u gaat als een vrouw, die ik ken, die tot zichzelf inkeerde toen de dominee in de catechisatie haar de vraag stelde: „Wat gelooft gij van de vergeving der zonden?” Waarom blijven wij hinken op twee gedachten? Waarom toch het praatje: „ik weet het niet” — terwijl wij het zoo heel goed weten? Voordat wij sterven moet de zaak beslist zijn.

De leerling zegt: „mijn zonden!”

Dat heeft hem in angst gebracht, hij heeft gezucht: „mocht het ook voor mij zijn! mochten ook mijn zonden vergeven worden!” En al werd hij af en toe getroost, de troost bleef niet, de troost bleef niet lang. Kortom: de leerling kon maar niet komen tot de ware vrede.

Want hoewel hij geloofde aan de losprijs door Christus voor ons betaald, bezit hij toch nog valsche munten.

Hij maakte valsch geld en geloofde vast en zeker dat het echt goud was, en dit wilde hij later gebruiken om te betalen.

God werkt intusschen aan de Zijnen zoolang tot zij gezonken zijn op Zijn Woord. Dan wordt het niet een rust naar de letter, neen, de Héere is bij de mensch, men heeft Zijn Woord en dat laat ons nimmer in de steek.

Het gebeurt anders wel dat de duivel iemand wijs maakt, dat hij vergeving van zonden ontvangen heeft. Hij kan zoo iemand in de droom een Jezus-figuur voortooveren, hij kan iemand in slaap dodijnen met een psalmwoord of een versje. De Heere echter maakt de Zijnen tot waarachtige zondaren en dan doet Hij hen zinken op Zijn Woord. Dit Woord ademt Hij in ons hart en of ge op dit Woord morgen of overmorgen, na jaar en dag, niet leunen kunt, het ligt toch in uw hart. Dat is het onvergankelijk zaad, waarvan Petrus spreekt in 1 Petrus 1 : 23. — —

Al mijn zonden, zegt de leerling. Hij klaagt dus zichzelf aan, nog meer, hij vervloekt zichzelf, en hij vervloekt volstrekt alles, wat in hem is.

Het is een geschenk des duivels om te gelooven aan de vergeving der zonden in het algemeen.

Gij moet weten dat zij er ook voor *u* is. Ik moet weten: voor *mij*, voor *mij*! Wij moeten naar Hem luisteren. Het moet een

persoonlijke beslissing worden, en, de Heere wil het persoonlijk met de mensch beslissen.

Voor *al* mijn zonden heeft Hij betaald, zegt de leerling. Hij denkt dus niet: „voor deze zonden: ja! maar voor die zonde: dat weet ik niet zoo zeker”.

Een mensch kan weleens zoo gesteld zijn dat hij denkt: „Wat zou ik toch graag gelooven dat de Heere voor *al* mijne zonden betaald heeft! Deze zonde, die ik beging, en die zonde, die ik beging — ja, ik weet dat Hij er voor betaald heeft. Maar nu heb ik nog één zonde, maar die is te afschuwelijk, te gruwelijk, te weerzinwekkend; die knaagt nog steeds aan mijn geweten en met die zonde mag ik voor God niet verschijnen.

Zou ik niet door boete, zelfkastijding en vasten aan God kunnen toonen hoe het mij berouwt? Zou ik het op die wijze weer eenigszins goed kunnen maken?” Zoo denkt het hart van een mensch, vandaar die vele soorten van monnikenvroomheid.

(Wat noemt ge eigenlijk een *groot*e en wat noemt ge een *kleine* zonde? God oordeelt anders dan wij. Kijk maar in de Heilige Schrift! Als gij denkt: „neenmaar, dat zijn toch verschrikkelijke zonden tegen God!” dan komt God met water uit de steenrots en met manna uit de hemel!

En een andere keer schiet de bliksem plotseling uit de hemel en verteert alles en gij staat er bij en vraagt: „Wat hebben die menschen eigenlijk gedaan?”)

Christus betaalt niet zoo ongeveer de helft, neen, dat doet Hij niet. Het is niet zoo, dat Hij zoo ongeveer honderdduizend thaler betaalt, opdat gij dan later met uw arbeid nog twintig duiten in het zakje zoudt doen. Alles of niets! Zoo is Hij!

Christus heeft betaald voor al uw zonden. Hoe groot is het getal? Ja, dat weet ik niet! Het is maar goed, dat Christus als onze Middelaar waarachtig mensch en tegelijk waarachtig God is, zoodat de losprijs, die Hij betaald heeft, voor eeuwig blijft gelden en van oneindige waarde is. Want wie kan al onze verborgen zonden optellen?

Hoe waar is het woord: „want mijn zonden zijn meer dan de haren mijns hoofds, en — wat het vreeselijkste is — mijn hart heeft mij verlaten”.

Voor *al* mijn zonden, dat zijn de zonden waarop ge schrijft: „Gedenk de zonden van mijn jeugd niet”. Zij zijn *alle* uitgedelgd. Dus alle zonden die gedaan *zijn*, — maar hoe staat het nu met de zonden van heden? Dat Christus betaald heeft voor de zonden die gedaan *zijn*, wil men nog wel erkennen; maar voor de zonden van heden?

Zie, dan wordt de mensch stuursch en opstandig. Voordat hij dat aanneemt, zal hij veel eerder de een of andere naaste bijten en opvreten, omdat deze hem verleidde te zondigen; en zoo zal hij de eene zonde op de andere stapelen, omdat zijne eigen zonde aan de dag is gekomen.

Maar als gij, mijn kind, van God geleerd zijt, en de dood komt vandaag tot u, hebt gij dan een andere toevlucht dan Christus, de Heere? Kunt ge u op een andere rechterstoel beroepen, dan de troon der genade? Zeg op! „Ja, ik kan het zoo moeilijk gelooven”, antwoordt gij. O, ik ook! maar wat wij al of niet kunnen, doet niets van de Waarheid af, deze staat rotsvast.

Maar in welke zonde valt gij heden, nu gij Gods Woord beluistert, of in welke zonde zult gij vallen?

Ruth zeide: „uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God!” En dit is de eerste zonde, dat gij de prediking beluistert en gij gaat naar huis, basta. Er is gepredikt en nu moet de beslissing vallen: Ik moet het hebben! maar deze beslissing neemt gij niet. Dat nu is een zonde, op zichzelf zwaar genoeg, dat ge waard zoudt zijn, alleen daarom al te worden doodgeslagen!

„Voor *al* mijn zonden” dat wil dus zeggen: voor de zonde in het verleden, het heden en de toekomst. Ook voor de zonden in de toekomst? Ja, ook voor die in de toekomst! Het is niet zoo, dat Christus zou betalen voor tien, twintig of dertig jaar.

Eeuwig of heelemaal niet!

Ik had veel beter voor mijn zonden kunnen betalen toen ik nog jong was, dan nu ik oud geworden ben. Daarom zou ik het liever willen omdraaien en zeggen, dat ik betaal voor de zonden van mijn verleden en Christus voor mijn zonden in het heden en in de toekomst.

Wanneer wij nog jong zijn, denken wij: „Wat zal ik er voor een zijn, als ik eenmaal zestig jaar oud ben?” Is de zestig of de negentig of de honderd eenmaal bereikt, dan zien wij even scherp als wij vroeger blind waren; wij zien het stof ook in die hoeken en gaten waar onze jeugd niets zag.

Wij worden voor God en Zijn heilige Engelen hoe langer hoe meer zondaar. —

Heeft Christus nu ook voor de zonden in de toekomst betaald? Ja, óók voor de zonden in de toekomst. Hij heet Vader der Eeuwigheid (Jes. 9 : 6). Men kan er echter ook misbruik van maken. Zie, de wereld doet het niet, maar zij moest aan de kaak stellen de tergende ongerechtigheid dat er een geestelijk hof bestaat, dat de eene aflaat na de andere verkoopt en de menschen vergeving der zonden voor honderd of voor hon-

derduizend jaar waarborgt, als zij maar deze of gene bedevaart doen.

Moest men zulk een geestelijk hof niet wegvagen van de aarde en moesten niet alle diplomaten dat doel voor oogen houden? Daaruit vloeit toch niets anders voort dan gruwelijke onzedelijkheid? Is dat dan geen misbruik?

Hoe is het toch mogelijk, dat menschen van de prediking: „dat Christus ook voor de zonden in de toekomst betaald heeft” misbruik durven maken! —

Dit is zeker: zelfs in de seconde, waarin gij de geest geeft en deze in de handen der engelen gelegd wordt, opdat zij u overbrengen, zelfs in die seconde zult gij nog zondigen.

En voor deze zonde in uw laatste zucht, voor deze alleen al, moet een eeuwige genoegdoening aanwezig zijn, een genoegdoening door verzoening.

Daarom zegt de leerling: Christus heeft betaald voor al mijn zonden. Dat wil zeggen: Door verzoening heeft Hij God genoegdoening geschonken, Hij heeft Gode de eeuwige losprijs, de onbetaalbare som die wij Hem niet betalen konden, gebracht; Hij heeft voor alles betaald.

Het was den leerling een behoefte deze zekerheid te hebben.

Deze zekerheid verwerft de mensch nimmer uit zichzelf. De Heilige Geest moet ons inleiden in de Waarheid: Christus heeft voor ons *volkomen* betaald, Hij heeft door verzoening voor ons volkomen genoeg gedaan.

Neen, als de leer der genoegdoening gehandhaafd wordt, kan de gemeente Gods er geen misbruik van maken. Want als uw hart ook maar een klein-weinig van de eerste vraag en het eerste antwoord verstaat, dan is ook het geloof geboren!

Wanneer gij slechts een flauw begrip, maar een zaligmakend begrip, van de eerste vraag en het eerste antwoord hebt, dan is ook het geloof geboren!

En dit geloof maakt onmiddellijk een scheiding tusschen licht en duisternis, tusschen gerechtigheid en ongerechtigheid, tusschen heiligheid en onheiligheid. Dan is het mogelijk dat ge zondigt, zooals geen wereldling het kan, dat ge wegzakt beneden het dier en beneden de duivelen, maar dan is er ook berouw, er is smart, ge worstelt met de zonde, ge moet er van af. En hier beneden duurt deze strijd ons leven lang. Hoe sterker wij de macht ondervinden van het Woord: die heilig is, dat hij nog geheiligd worde! (Openb. 22 : 11), des te dieper leeren wij onszelf kennen als onrein en verdorven voor God.

Er is, ook niet bij één zonde, rust en vrede in onze ziel. Al pro-

beert deze of gene met een gestolen troost er onder vandaan te komen, de rechtvaardige God zal hem niet met rust laten, geen rust in het geweten schenken.

Dan klinkt het: „Gij liegt!”

De woorden wegen dan zoo op onze ziel, dat de beslissing geboren wordt: „Het moet in orde met God komen, de zonde moet verzoend worden, de betaling moet plaats hebben. Gods eer, Zijn naam, Zijn gerechtigheid, die ik gekrenkt heb, eischen dit. Eerder *ik* in de hel, dan dat deze geschonden worden.”

De naam van God, de eer van God, de wet van God moeten gaaf en ongeschonden blijven, daarvan zal niet één tittel of jota ter aarde vallen.

Zijn leven lang onderteekent de waarachtig berouwvolle zondaar met zijn bloed de belijdenis: Heere, ik heb de eeuwige dood verdiend, maar Gij zijt mijn Leven en Gerechtigheid! Daarom is voor de leerling deze wetenschap de grond van zijn troost: *Hij* heeft voor al mijn zonden volkomenlijk betaald!

De onderwijzer komt tot het volk, tot de gemeente met een Boodschap. Wie zondaar is, is werkelijk zondaar — welnu, als God de mensch eerlijk maakt, dan vergaat hij onder zijn zonden. — Wie onder zijn zonden wegzinkt, hem worden deze woorden in het verslagen hart gefluisterd: „Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is!”

Hij leest wat God van de hemel in de bijbel aan de gemeente geschonken heeft en spreekt: „Dat is waarheid, — ook voor mij!”
Amen.

IV. UIT ALLE GEWELD DES DUIVELS.

In dit avond-uur zullen wij het antwoord op de eerste vraag weer verder nagaan.

In de morgendienst zagen wij, dat de geloovige zegt: Jezus Christus, mijn Heiland, heeft voor al mijn zonden betaald, niet voor de helft of voor drievierden, niet zóó dat er nog iets overschiet om te betalen, neen, Hij heeft voor mij volkomen betaald. Geen zucht, geen traan heeft hier iets te beteekenen.

Ook niet uw bekeering of uw oprechtheid of uw verslagen geest of uw verbroken hart.

Hoewel dit alles tot het leven in Christus behoort, toch moeten wij steeds bedenken dat het door *God* gewerkt en Zijn genadegave is.

Want Hij laat het niet bij een loskopen alleen. Wanneer Hij vrijmaakt, zet Hij ons ook in alle hemelsche goederen, in al wat tot het hemelsche leven en de zaligheid behoort.

Hij verlost niet, *omdat* wij boete doen en gelooven, maar *opdat* wij gelooven. Hij verlost *tot* geloof, *tot* waarachtige boete en bekeering. Uit de losprijs, die Hij betaald heeft, vloeit dit alles voort en het is, op Gods bevel, aanwezig. Immers, wanneer gij graag een oprecht hart zoudt hebben en gij beproeft uzelf, dan is het er niet; en wanneer gij zoo heel graag een verbroken hart zoudt hebben, dan ondervindt gij dat uw hart zoo hard als een steen is.

Hij doet het alleen. Krachtens Zijn genoegdoening!

Hij betaalt volkomen, en voor eeuwig, gelijk geschreven is: Israël wordt verlost met een eeuwige verlossing (Jes. 45 : 17). Mijn hart! geloof het of geloof het niet, — toch is dit de waarheid!

Laten wij deze losprijs, waarmede de Heere Jezus Christus ons gekocht heeft en waardoor Hij de genoegdoening heeft aangebracht, nog eens nauwkeuriger bezien.

De Catechismus noemt het: Zijn kostbaar bloed, zooals ook de

apostel Petrus getuigt: „Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is; maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam” (1 Petr. 1 : 18, 19).

Is het woord „bloed” slechts een zinnebeeld, of heeft de Heere Jezus de Zijnen werkelijk met Zijn bloed gekocht? Het geschiedde in werkelijkheid!

In werkelijke en letterlijke zin moeten wij het kindergebed opvatten: „Het bloed van Jezus Christus, den Zoon van God, reinigt ons van alle zonde” (1 Joh. 1 : 7).

De wet zegt dat in het bloed het leven is en daarom wordt „het bloed” meerdere malen gebruikt in de beteekenis van „het leven”.

Ook staat geschreven: Wie des menschen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mensch vergoten worden.

Daar wij van God zijn afgevallen is ons hart vol van haat tegen God en de naaste, vol nijd en boosheid.

Waar haat is, daar is ook moord; het doet er niet toe of de doodslag werkelijk plaatsgreep of niet, — het ergste is: de neiging tot moord is aanwezig.

Adams afval van God was dus een vergieten van het bloed van God. Elke zonde, welke dan ook, — zonden, die ons ontglippen, waaraan wij niet denken, die ons zoo klein en nietig schijnen als een speldeknoop, — alle zonde is een vergieten van het bloed van God, een moord op Hem.

Op welke manier kan nu de genoegdoening geschieden?

Wij zijn als een vat, waaruit al het oude weg moet, zal er iets nieuws in komen. Bijvoorbeeld: een vat, waarin melk was die zuur werd, moet eerst gereinigd worden voordat er nieuwe melk in kan. Zoo moet ook uit ons het oude leven verdwijnen, anders tast dit het nieuwe leven aan. Ons leven, ons eigen-ik, ons innerlijkste zijn moet uitgegoten, uitgedrukt worden, op dezelfde wijze als de priester bij het offeren de vogels nam en hun het bloed tot de laatste druppel uitdrukte (Lev. 1 : 15 v.v.). Zooals het bloed van de offerdieren werd uitgegoten aan de voet van het altaar, zóó moet, naar de eisch van de Wet, ons leven uit ons uitgezuiverd worden. Getoetst aan de wet zijn wij kinderen des doods, niet om verstikt te worden, maar in dezen zin dat ons bloed tot de laatste druppel worde uitgegoten. Kunnen wij dat? Als wij het doen, dan zijn wij voor eeuwig verloren, want voor het gericht Gods wordt niet een tijdelijke maar voor het gericht Gods wordt een eeuwige straf uitge-

sproken. Daarom moet voor het gericht Gods aanwezig zijn een eenig, vlekkeloos, onschuldig bloed.

En nu komt Christus met Zijn bloed, als een vlekkeloos, smetteloos en onschuldig Lam en voor ons giet Hij Zijn bloed uit op de aarde, zóó heeft Hij met Zijn kostbaar bloed genoegdoening aangebracht voor de zonde.

Zijn bloed is kostbaar in de oogen van allen die belijden: Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Met minder dan Zijn bloed kon niet betaald worden. Omdat het Zijn Goddelijk bloed, Zijn Goddelijk leven was, kan Jezus naar waarheid getuigen: Wie in Mij gelooft, al ware hij ook gestorven, zal niet sterven, maar het eeuwige leven hebben.

Want omdat Hij Zijn goddelijk bloed vergoten heeft, heeft Hij een onvergankelijk, onverderfelijk en eindeloos leven verworven. — —

Christus heeft de Zijnen op deze wijze vrijgekocht met Zijn kostbaar bloed, voor hen betaald, volkomen betaald, betaald voor al hunne zonden.

Maar er komt nog meer bij; de leerling zegt er achter: „Hij heeft mij uit alle geweld des duivels verlost”.

De genoegdoening heeft plaats gehad, wij waren daarbij niet aanwezig, gij waart nog niet geboren, ik was nog niet geboren. De Heere nam de genoegdoening voor Zijn rekening in de eeuwige Raad des vredes. De genoegdoening zelf vond negentien eeuwen geleden op Golgotha plaats. Sinds die tijd heeft Hij steeds en voor aller oogen Zijn gemeente — al waren het er slechts twee of drie — beschermd. Zijn gemeente waarin de triomphantelijke prediking: Het is volbracht! zou weerklinken.

De genoegdoening, de volkomen genoegdoening wordt verkondigd en gepredikt.

Het blijft echter niet bij hooren, neen, als Gods almachtige genade werkt, dan arresteert Hij nu eens deze dan gene, en zij komen voor het gericht Gods. Dan moeten zij met hun bloed onderteekenen, dat zij de eeuwige dood verdiend hebben, doch tegelijkertijd wordt hun ook geopenbaard, dat het handschrift, dat tegen hen getuigde, verscheurd is. En hij, die op deze wijze gerechtvaardigd wordt, weet dit niet van hooren-zeggen, integendeel, hij heeft zelf belcefd en met het geestesoog gezien dat de Heere is gekomen en de losprijs betaald heeft.

Maar al heeft de Heere de genoegdoening aangebracht en de Zijnen vrijgekocht, toch zijn zij hier op aarde geketend in de gevangenis.

De duivel is hier meester en hij heeft een knecht, de dood, en deze dood heeft een prikkel, een vreeselijke prikkel en met deze prikkel drijft hij de arme mensch in het rond, als een paard in een molen. Deze prikkel is de zonde. De dood houdt de menschen door de zonde voortdurend in vreeze en juist door deze vrees zijn zij niet in staat te hooren of te zien of ook maar één goed werk te doen; in alle dingen zijn zij zondaar. Zoo drijft de dood met deze prikkel de menschen steeds voor zich uit en houdt hen gevangen. En het helpt niets of wij de menschen loslating prediken.

De mensch kan lezen: „om den gevangenen te prediken loslating”, hij hoort niets. Hij kan met de gemeente zingen: „Hij heeft de gevangenis gevankelijk gevoerd”, toch blijft hij gebonden in de banden, hij ligt gekneld in de banden des doods ook al wordt hem gepredikt, dat aan de dood de macht ontnomen is.

De dood heeft een huiveringwekkende macht. De duivel heeft hem deze macht gegeven. Want van het oogenblik af dat de helsche geest Eva deed vallen door zijn begoocheling, van het oogenblik af dat hij de mensch in de waan gebracht heeft dat hij weet, wat goed en kwaad is, heeft de duivelsche geest een recht gekregen op de menschen en hij is hun vorst, een vreeselijke tyran, die een geweld zonder weerga uitoefent.

Nu kan de mensch, op Gabbatha, de gestalte van Jezus zien en hooren: „Zie de mensch!”, hij kan aan het kruis de onschuld zien verbloeden en sterven, hij kan zien hoe de zon wordt verduisterd, de aarde beeft en rotsen scheuren, toch, ondanks dit alles, breekt bij hem, bij hem, het hart niet.

In zóó sterke banden knelt de dood hem, in zóó tyrannieke macht heeft de duivel hem in zijn greep.

De duivel bindt hem zoo in de banden des doods dat, als gij tot een jongen man of jonge vrouw zegt: „Gij zijt nog dood!”, hun antwoord luidt: „best mogelijk!”

Zij luisteren met droge oogen en een onverschillig hart, zij eten en drinken en vragen: „wat heb ik voor kwaad gedaan?”

Zij voelen niets. Wanneer gij tot een ander zegt: „Beproof uzelf en pas op!; ik zou er bijna aan twifelen of gij het ware Leven wel hebt; de boom wordt toch aan de vruchten gekend!” dan komt het antwoord: „maak je maar niet bezorgd, ik bezit het ware Leven”. Men blijft onverschillig, eet en drinkt maar door en houdt ondertusschen aan gruwelijke zonden vast, zooals wij dat ook in onze gemeente meemaken. Als het niet spoedig anders wordt, zullen wij met de sleutelen van het hemelrijk

dergelijke menschen moeten buitensluiten. —

De mensch is dus zóó gebonden in het geweld van dood en duivel, dat hij niet inziet en begrijpt wat hij noodig heeft.

Als de jonge menschen belijdenis des geloofs afleggen, tobben de ouders meer over de vraag: „hoe krijgt mijn kind mooie kleeren aan” dan over de vraag: „hoe komt mijn kind tot waarachtige bekeering?”

Zóó gebonden is de mensch, zoo blind en doof.

Wanneer God echter komt en ons deze toestand laat zien, o, dan voelen wij de banden en het geweld van den duivel knellen! Dan wil het Leven licht, lucht en vrijheid hebben! Het moet weg uit de kerker, wat het ook koste, het moet van de heerschappij der zonde worden vrijgemaakt en verlost worden van al deze giftige inblazingen van den Satan. De duivel heeft er zoo'n plezier van als de mensch niet tot het Leven komt, wanneer hij niet gelooft en op zijn zonden blijft zitten! Daarom zegt hij tot de mensch: wanneer gij belijdt dat Jezus uw Heer is, dan druk ik u dood! ik zal u zoo met zonden overstelpen dat ge niet weet waar ge blijft!

Nu komt hier een onderwijzer en hij geeft u een boekje, de Catechismus. Hij komt niet in een vrije stad, hij bezoekt de geestelijke gevangenen en hij geeft dit boekje aan geestelijke gevangenen.

Deze gevangenen zijn echter niet allen gelijk. Er zijn enkelen onder hen die er graag uit willen. Dat zijn menschen die het weten willen en belijden, dat zij misdadigers zijn. Werkelijk, het zijn zeldzame menschen die dat belijden. Ik zou het tenminste betwijfelen of zich in de gevangenis van deze stad drie kwaaddoeners bevinden. De anderen zijn allen eerlijke menschen en als ge hen gelooven wilt, dan hebben ze het ongelukkig getroffen en worden onrechtvaardig vastgehouden. Er zitten gelukkig ook menschen die belijden, dat zij tegen de wet hebben gezondigd en gaarne vrij zouden zijn.

Nu komt de onderwijzer en hij brengt dit boekje tot jong en oud, tot dieven en moordenaars, en daarin staat: *dat ik uit alle geweld des duivels verlost ben.*

Hij, die deze verlossing heeft aangebracht, zorgt er ook voor dat zij geloofd wordt. Hij zorgt dat deze verlossing erkend wordt en dat de belijdenis met mond en hart wordt afgelegd: „Ik ben uw eigendom! ik ben verlost! Nu, duivels, komt maar op! Filistijnen, komt allen over mij! pijnigt en kwelt mij zooveel gij wilt, gij hebt geen recht meer op mij! Duivelen! valt allen maar op mij aan en zegt van God, wat gij wilt: „dat Hij mij niet

genadig is en mij niet wil aannemen, dat ik door de rechtvaardigheid van een Ander niet gerechtvaardigd ben!; toch blijft de Waarheid staan en toch zijt gij allen leugenaars! Gij hebt geen recht meer op mij, Hij heeft mij verlost uit alle geweld van den lasteraar, die steeds weer zegt, dat de genoegdoening van den Heere Jezus niet volkomen is en dat ik zelf ook nog iets moet toebrengen, dat ik het bruiloftskleed zelf moet aanschaffen, dat ik als een zijderups zelf een eigen huisje moet spinnen! Die zóó spreekt is een leugenaar, maar Jezus, mijn Heer, is de Waarheid! Hij heeft mij verlost uit alle geweld van den duivel, die tegenover mijn geweten God — Christus belastert, die mij aanspoort dat ik mijn God en mijn Jezus lasteren zal, die in mijn hart geschoten heeft en nog steeds tracht te schieten allerlei giftige pijlen van lastering tegen God en de naaste. Ik ben *geheel* verlost van zijn vreeselijk geweld.”

De duivel probeert het nu eens zoo, dan weer anders. Eerst doet hij alsof hij van de hooge hemel komt, als een engel des Lichts. Hij is hieraan te herkennen, dat hij de menschen steeds aanzet tot werken, inplaats van tot het geloof. Men kan hem herkennen aan zijn spreken: „zeg tot deze steenen dat zij brood worden” en aan zijn weggoochelen van de wet. De duivel komt openbaar in zijn pogingen om steeds Christus en Zijn heilig offer te verbergen, om deze troost zodoende aan de menschen te ontnemen. En hierin: dat hij de mensch altijd het geloof, dat hij genade heeft, dat hem vrije genade geschonken is, uit de handen wil slaan.

Want de duivel weet heel goed: wanneer een mensch dat gelooft en vasthoudt, is hij vrij van de heerschappij der zonde. — Christus heeft verlost van alle geweld des duivels.

Bedoelt de onderwijzer hier wat drie, zes, twintig, dertig jaar geleden bij uw bekeering voorviel? Ja, maar hij troost ook elke bedroefde, die leerde letten op het woord van den apostel Petrus: „de duivel gaat om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden”.

De duivel komt nu eens met deze kwestie, dan weer met dat probleem (dingen die gij vol vertrouwen aan Gods leiding kunt overlaten), daarmee kwelt hij u, om u de eenige schat te ontrooven, en gij de troost zoudt missen en het hoofd zoudt laten hangen.

De duivel kan niet dulden dat wij vroolijk en blij zijn, dat we een opgewekt leven hebben.

Het is toch een zonde, een opéénstapeling van zonden, dat wij,

als hij ons voortzweept en kwelt, hem niet recht in het gezicht zeggen: „Gij hebt geen recht op mij!”

Wij lezen in Hosea 13 : 14: „Doch ik zal hen van het geweld der hel verlossen, ik zal hen vrijmaken van den dood; o dood! waar zijn uw pestilentiën? hel! waar is uw verderf?”

Welnu, al zie ik de troost, waarvan de profeet spreekt, op dit oogenblik niet, — Hij, die het belooft, is getrouw. —

Hoe heeft Hij nu den leerling, die zijn onderwijzer nastamelt, van alle geweld des duivels verlost? Dat ging op een manier, waarvan wij soms lezen in verhalen uit oude tijden. Toentertijd zwierven op zee de kapers rond, zij enterden de schepen, brachten hen op naar Algiers, klonken de menschen in ketenen en schreven dan naar Europa: die en die zit gevangen, en wilt gij hem vrij zien dan moet een zeer groote som betaald worden. De Heere Jezus kwam en Hij verloste de Zijnen op dezelfde wijze. Hij heeft een onmetelijke losprijs betaald: Zichzelf! Hij kwam hier op aarde, Hij had geen gedaante noch heerlijkheid, Hij zag er uit als wij.

De duivel kende Hem toch eenigszins en deze dacht: als ik Hem ook heb, is de strijd gewonnen.

De Heere Jezus echter openbaarde Zijn macht zeer in het verborgene. Hij had niets bij zich, geen zwaard en geen stok, Hij liet zich, arm en ellendig als Hij was, door den duivel gevangen nemen. De duivel gaf Hem over in de dood. Hij bleef in de dood, in deze kerker, tot aan de morgen van de derde dag; toen sprenkelde hij de geur van Zijn nardus, een Goddelijke geur, tot in de hel. De duivel hield het niet uit, hij viel bewusteloos neer, en zoo heeft Christus al de Zijnen uitgeleid en hen verlost uit het geweld van den duivel. De duivel kon geen recht laten gelden op Christus. Zoo was Christus de pestilentie der hel en dat zal Hij eeuwig blijven. Toch gaat de duivel door u te kwellen. Allen die de wereld liefhebben laat hij met rust, maar u plaagt hij. Hij jaagt de arme schapen van Christus op, hij sluipt rond de schaapskooi, om in te breken en een schaap te verscheuren en het bloed te drinken.

Doch de Heere schenkt Zijn kinderen rust in Hem; tegelijk weten zij heel goed: „de dief, de booze vijand breekt in, als ge de grendel niet voor de deur schuift.”

De Heere schenkt hun waakzaamheid; zij slapen met open oogen. De Heere heeft hun een kostbare edelsteen gegeven waarop geschreven staat: leidt ons niet in de verzoeking, maar verlos ons van den booze! Vandaar dat ze het weten en van

harte belijden: de duivel heeft het niet op deze of op die maar op mij gemunt.

Maar tegelijk hebben zij de troost: komt de duivel en lukt het hem mij te overvallen, te binden, mee te sleepen en te sleuren tot aan de helledrempel, dan zal toch de trouwe Herder mij niet alleen laten, Hij neemt mij weer mee naar de kooi!

Daarom belijdt de arme en verlegene: Hij heeft mij verlost uit alle geweld des duivels, en uit ervaring weet ik: ondanks mijn waakzaamheid heeft de duivel mij honderdmaal gebonden en meegesleept. Ik dacht niet anders dan: „ik kom nooit weer van hem los”, maar toen ik in mijn angst de naam „Jezus” uitsprak, werden de banden op hetzelfde oogenblik verbroken. Hij heeft mij verlost uit alle banden des duivels, ik heb ervaren: in de verzoeking ben en blijf ik als stroosprietten bij het vuur — één vonkje — en de vlam laait op. Daarom is het zoo goed dat ik op de levensweg Eén naast mij heb, die voortdurend zegt: „Dek u achter het schild des geloofs, hier regenen giftige pijlen!”

Giftige pijlen — wie deze in zijn vleesch kreeg, weet dat hij zijn leven lang nieuwe wonden kan oploopen.

Wanneer wij dan als door een wonder van dit gif genezen zijn, zoo waren wij geen minuut rustig als wij niet wisten: Hij heeft mij verlost van alle geweld des duivels.

Hiermede zullen wij vanavond eindigen.

Kinderen hebben de gewoonte dat zij de catechisatie aan de jongere kinderen overlaten, wanneer zij hun belijdenis hebben afgelegd. Zij hebben deze brug niet meer noodig. En de volwassenen weten nauwelijks dat er in onze gemeente een catechisatie bestaat; zij hebben zooveel aan hun hoofd, dat het een buitengewone last voor vader of moeder schijnt te zijn de kinderen aan de tand te voelen door hen behoorlijk de Catechismus te overhooren.

Zij achten hun kinderen zóó heilige panden, dat, als zij slechts een klein-weinig weten, zij reeds genoeg weten.

Nu, ik heb het u gezegd en hoop het u aanstaande Zondag weer te zeggen, opdat gij met deze vraag en dit antwoord weer opnieuw begint, er bij blijft en goed in het oog vat: „Indien wij niet worden gelijk de kinderkens, zoo zullen wij het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.”

Laten wij de bewijzen, dat het waar is, wat ons werd verkondigd, niet zoeken in onze zak, ook niet in kisten of kasten die wij van moeder krijgen, maar laten wij onszelf voor alle dingen

afvragen: „Antwoordt, mijn hart, gelooft ge dat? is dat voor u de waarheid? leeft gij daarin? is het uw element?” Zoo niet, kom dan tot de beslissing: nu sla ik mijn Catechismus eens op en nu denk ik een weinig na over de eerste vraag en het eerste antwoord!
Amen.